

Kvittering på innsendt hørings svar på Høring om forslag til nasjonal faglig retningslinje for psykologutdanningen

Høringens saksnummer: 18/5477

Høring: Høring om forslag til nasjonal faglig retningslinje for psykologutdanningen

Levert: 27.02.2019 10:44

Gruppering av høringsinstanser: Arbeidstakerorganisasjoner

Avsender: Norsk psykologforening

Kontaktperson: Pernille Henriksen

Kontakt e-post: pernille@psykologforeningen.no

Utkast til retningslinje for psykologutdanningen

1) I hvilken grad vurderes utkast til retningslinje å være i tråd med tjenestenes fremtidige kompetansebehov?

Svar: I stor grad

Kommentar: Ut fra faglig utvikling og tjenesteutviklingen, slik vi vurderer den, mener vi at forslaget til retningslinjer gir et godt grunnlag for å dekke tjenestenes fremtidige kompetansebehov. Vi støtter at «helsefremmende og forebyggende psykologisk arbeid» er tilgodesett som et eget kompetanseområde. Med den utvikling som skjer, spesielt innen kommunehelsesektoren der psykologtjenester snart vil være lovpålagte, er dette en nødvendig dreining. Det vil være betydelige ledelsesutfordringer i fremtidens helse og velferdstjenester. Se senere innspill om ledelse.

2) I hvilken grad vurderes utkast til retningslinje å være i tråd med brukernes fremtidige behov for kompetanse i tjenestene? Vi ber særlig brukerorganisasjoner gi innspill på dette spørsmålet.

Svar: I stor grad

Kommentar: Skifte av fokus fra utdanningens innhold til forventet sluttkompetanse er bra og nødvendig. Foruten en bestilling til utdanningsstedene gir det nødvendig informasjon om forventet kompetansenivå til brukere av psykologenes tjenester. Retningslinjene påpeker flere steder brukermedvirkning og brukerfokus.

3) Hvordan vurderes graden av detaljering med hensyn til utdanningsinstitusjonenes behov for autonomi (mulighet for lokal tilpasning)? Vi ber særlig utdanningsinstitusjonene gi innspill på dette spørsmålet.

Svar: Passe detaljerte

4) Formålet med retningslinjen er å sikre at kandidater med samme utdanning får samme sluttkompetanse uavhengig hvilken utdanningsinstitusjon de er utdannet ved. Hvordan vurderes dette å være ivare tatt i læringsutbyttebeskrivelsene?

Svar: Både/og

Kommentar: Denne type retningslinjer gir føringer for sluttkompetanse, og gir utdanningsinstitusjonene stor frihet til utforming av undervisningsplaner og organisering av undervisningen, så lenge dette fører til den definerte sluttkompetansen. Med unntak av praksisopplæringen, presiserer retningslinjene i liten grad en vektning av fagområder og læringsaktiviteter. Dette gir undervisningsstedene muligheter for å komme til målet via ulike veier. Det er samtidig fastslått i innledningen av høringsnotatet at et mål med retningslinjene er at «kandidatene som uteksamineres skal ha en felles sluttkompetanse, uavhengig av institusjon». Spørsmålet er hvilke utdanningsaktiviteter som best sikrer en felles sluttkompetanse på tvers av institusjonene. Læringsutbyttene vil kreve en presisering og operasjonalisering på hvert lærested, samt at det må foretas en nødvendig vektning av temaområder. Når det gjelder kunnskapsmålene vil tradisjonelle former for summativ vurdering, som eksamen og skriftlig arbeid antakelig fungere. For ferdighetsmålene og generelle kompetanser må det defineres observerbare læringsutbytter, og det må sannsynligvis utvikles nye metoder for å vurdere om kompetansemålene er nådd. Dette vil være et krevende arbeid, men nødvendig for å sikre felles sluttkompetanse uavhengig av institusjon. Norsk psykologforening mener derfor det er nødvendig at lærestedene jobber sammen, og eventuelt i samråd med Rethos arbeidsgruppen, om operasjonalisering av kompetansemålene og om en reliabel og valid vurdering av de ulike læringsutbyttenes måloppnåelse.

5) Er det kompetanse som mangler i høringsutkastet til retningslinje?

Svar: Ja

Kommentar: SELVSTENDIG ROLLE Fordi psykologen som selvstendig profesjonsutøver er nevnt flere ganger i retningslinjene bør denne selvstendige rollen også være speilet under formål for utdanningen. Dette vil også klargjøre den selvstendige rollen norske psykologer har sammenliknet

med psykologer i en del andre land, eksempelvis når utdanninger fra andre land vurderes opp mot norsk utdanning. Dette understrekes spesielt i HODs' svar til ESA vedrørende psykologutdanningen ved ELTE i Ungarn. Vi foreslår derfor at dette tas inn (første setning side 2) «Utdanningen kvalifiserer for SELVSTENDIG arbeid innenfor spesialist- og kommunehelsetjenesten, men også innenfor andre helse- og velferdstjenester, og på ulike organisatoriske nivåer innen både offentlig og privat virksomhet». LEDELSE Psykologer har etter opptrappingsplanen for psykisk helse (1998 - 2008) blitt den klart største helsepersonellgruppen med 6 års utdanning innen psykisk helsevern. Særlig etter lov om enhetlig ledelse i sykehus (2001) har flere og flere psykologer gått inn i ledelse. Med lov om psykologtjenester i alle kommuner, og der psykologen har høyest kompetanse på psykisk helse vil faglig ledelse være en realitet og ledelseskompetanse nødvendig. Norsk psykologforening mener derfor at det er nødvendig at ledelseskompetanse må tematiseres klarere i psykologutdanningen. Dette punktet blir ytterligere aktualisert ved at ledelse i høringsutkastet for medisinutdanningen er definert som ett av 7 kompetanseområder. Vi foreslår derfor at noen punkter fra høringsnotatet om medisinutdanningen i modifisert form også tas med for psykologutdanningen

Kunnskap Kandidaten - HAR BRED KUNNSKAP OM DE VIKTIGSTE PRINSIPPENE FOR LEDELSE PÅ ULIKE NIVÅ I HELSE- OG VELFERDSTJENESTENE Ferdigheter Kandidaten - KAN ANVENDE KUNNSKAP OM LEDELSESPRINSIPPER TIL Å UTØVE LEDELSE MED BESLUTNINGSTAKING OG SAMARBEID MED ANDRE PROFESJONER OG YRKESGRUPPER Generell kompetanse Kandidaten - KAN REFLEKTERE OVER ULIKE LEDERSTILER OG EGNE STYRKER OG SVAKHETER SOM LEDER OG DELTAKER I GRUPPER OG TEAM V. Psykologisk utredning og behandling Kunnskap Ved mange somatiske lidelser er psykologisk utredning og behandling av stor verdi. Det bør derfor føyes til i et nytt punkt 2 Kandidaten - HAR INNGÅENDE KUNNSKAP OM HVORDAN PSYKISKE FORHOLD PÅVIRKER SOMATISK HELSE OG HVORDAN SOMATISK HELSE PÅVIRKER PSYKISK HELSE Ferdigheter Psykologenes viktige bidrag til habilitering og rehabilitering er ikke ivaretatt i retningslinjene. Enighet om arbeidslinja i samfunnet tilsier ytterligere fokus på disse områdene fremover. Vi foreslår derfor et tillegg til nåværende punkt 2 2. kan gjennomføre grunnleggende strukturerte psykologiske og nevropsykologiske utredninger som grunnlag både for diagnostiske vurderinger og kasusformuleringer, og for å utarbeide behandlingsplan med anbefalinger om videre tiltak og behandling, INKLUDERT BIDRAG I HABILITERINGS- OG REHABILITERINGSARBEID VI. Psykologrollen Generell kompetanse, første punkt. Vi mener at temaet menneskerettigheter bør tas inn eksplisitt i retningslinjene «1. * kan kritisk reflektere over MENNESKERETTSLIGE OG etiske dilemmaer knyttet til valg og prioritering av psykologiske intervensjoner.

6) Er det innhold som bør tas ut av høringsutkastet til retningslinje?

Svar: Nei

7) Praksisstudier kan beskrives i retningslinjen, men skal da beskrives på et overordnet nivå. Detaljert beskrivelse av praksisstudiene skal skje ved den enkelte utdanningsinstitusjon. Er retningslinjens beskrivelse av praksisstudier hensiktsmessig?

Svar: Ja

Kommentar: Praksiskomponenten i utdanningen er resurskrevende, men en svært verdifull del av utdanningen. Derfor det svært viktig at omfanget av denne har blitt kvantifisert, som sikrer at den ikke blir utsatt for press. Kvaliteten og innholdet i praksisen er vel så viktig som omfang. Dette blir understreket av forskrift om felles rammeplan for helse- og sosialfagutdanningen der det fremkommer at det skal være «kompetente veiledere» og at «Praksisveileder skal ha relevant faglig kunnskap og bør som hovedregel ha formell veiledningskompetanse». I «Veiledende retningslinjer for utdanning og kompetanseevaluering av praksisveiledere i helse og velferdstjenestene» anbefales det at veileder har tilleggskompetanse utover grunnutdanningen. Dette bør derfor operasjonaliseres under «Praksisstudier» i retningslinjene. Vi foreslår «Hovedpraksis skal være på 20 uker fulltids sammenhengende utplassering i relevante helse- og velferdstjenester, DER VEILEDER ER PSYKOLOGSPESIALIST».

8) I hvilken grad er kravene i retningslinjen gjennomførbare innenfor rammene av en mastergradsutdanning? Vi ber særlig utdanningsinstitusjonene gi innspill på dette spørsmålet.

Svar: I stor grad

Kommentar: Når vi har krysset slik vi har gjort regner vi med at det ikke menes «mastergradsutdanning» men «6 års profesjonsutdanning».

9) Er det noen læringsutbyttebeskrivelser som synes særlig krevende å operasjonalisere og/eller gjennomføre for universitetene/høgskolene?

Svar: Ja

Kommentar: Det er viktig at en bruker vurderingsformer som måler læringsutbytter på en valid måte. Dette er en særlig utfordring for læringsutbytter som skal måle «ferdigheter» og «generell kompetanse». Når retningslinjene skal operasjonaliseres og vurderingsformer utvikles ser Norsk psykologforening det som nødvendig at universitetene samarbeider på tvers. Dette vil også være nødvendig for at en viktig intensjon med retningslinjene skal nås «Retningslinjen skal sikre et nasjonalt likeverdig

faglig nivå, slik at kandidatene som uteksamineres har en felles sluttkompetanse, uavhengig av utdanningsinstitusjon». Det kan være nyttig å studere diverse kompetanserammeverk for psykologer, eksempelvis EuroPsy, eller det anerkjente rammeverket for medisinerutdanning, CanMed. En felles sluttkompetanse vil også være et godt utgangspunkt for spesialisering, som gjennomføres av de fleste psykologer.

I hvilken grad vurderes utkastet til retningslinje å ivareta kompetanse om samiske brukeres rett og behov for språklig og kulturelt tilrettelagte tjenester?

Svar: I svært stor grad

Kommentar

Med hensyn til å operasjonalisere og vurdere kompetanser/læringsutbytter kan det være nyttig å se til kompetanserammeverk som alt er utviklet. EuroPsy standarden er utviklet av føderasjonen av europeisk psykologforeninger (EFPA) med støtte fra EU. Her er kompetanser satt i kontekst og knyttet til logisk progresjon i en pasient-kontakt/behandling. EuroPsy tematiserer også generelle kompetanser som ikke er profesjonsspesifikke, men som en antar er nødvendig for sikker og effektiv behandling. CanMed er utviklet i Canada og har blitt det mest brukte og anerkjente kompetanserammeverket for medisinerutdanningene. CanMed har tydeligvis blitt brukt som en modell for Rethos- retningslinjene for medisinerutdanningen. Det legges stor vekt på generelle kompetanser i dette rammeverket Kommunikasjon, samarbeid og ledelse.

Alle svar må gjennom en manuell godkjenning før de blir synlige på www.regjeringen.no.